

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19—7.

Nr.

Wilno, dnia 27 czerwca 1934 r.

1083.—

T r e ś ć n u m e r u :

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

	K r o n i k a .	Dział.	Str.
1. Dokoła podróży p.Prystora do Kowna.—		I.	1.
2. Sprawa zamknięcia litewskiego tranzytu mięsa przez Niemcy.—		"	"
3. Podróż dziennikarza litewskiego do Polski.—		"	"

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

4. "Rytas" o potrzebie kierowania tranzytu litewskiego przez Polskę.—		II.	"
---	--	-----	---

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

	K r o n i k a .		
5. Sprawa zamknięcia "Klubu Politycznego".—		III.	2.
6. Zmiany personalne.—		"	"
7. Dokoła sprawy Voldemarasa.—		"	"

x

x

x

BULETYN KOWIEZKI

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Dokoła podróży p.A.Prystora do Kowna. Prasa kowieńska /z 25.VI.1934/zamieszcza następujące oświadczenie prasowe p.A.Prystora, udzielone przedstawicielom prasy litewskiej w dniu wyjazdu z Kowna: "Przyjechałem-tu w charakterze prywatnym, pragnąc zebrać garść informacji, dotyczących niektórych bliskich mi osób, które w czasie wielkiej wojny zginęły w okolicy Czekiszek. W związku z tem stoi moja wycieczka w tamte strony. Wszystkie inne wycieczki, o których donosiły niektóre dzienniki litewskie i zagraniczne są zwykłym płodem fantazji. Korzystając z okazji, pragnęłam zaspokoić i inne życzenia, mianowicie zobaczyć po blisko trzydziestu latach Litwę, zwłaszcza Kowno: porównać z tamtem przed laty.

Jestem wdzięczny władzom litewskim za to, iż ułatwiły zrealizowanie obu celów. Nazajutrz po moim przyjeździe oraz w przeddzień wyjazdu miałem przyjemność osobistego podziękowania za to rządowi litewskiemu w czasie mej wizyty u Pana Ministra Spraw Wewnętrznych płk.Rustejki.

Porównanie między dawnym i obecnym Kownem daje wyraz tym wysiłkom, jakie Państwo Litewskie w krótkim czasie od wojny światowej dokonało. Wysiłki te widać w budownictwie, muzeach, zbieraniu pamiątek historycznych, pielęgnowaniu rodzimej kultury i t.p. Na tym skrawku wsi, który oglądałem, widać względny dobrobyt, pięknie zapowiadające się urodzaje i ładnie utrzymane drogi.

Zwiedzenie Muzeum Wojskowego zrobiło mi szczególniejszą przyjemność. Dwa razy byłem obecny na wieczornej uroczystości opuszczenia chorągwi i na modlitwie za poległych. Uroczystość ta odprawiana jest przez inwalidów wojskowych. Wogóle inwalidów - jak widać - otacza się tu troskliwą opieką. Zaznajomienie się z pamiątkami Muzeum Wojskowego oraz poznanie warsztatów inwalidzkich zawdzięczam miłej uprzejmości gen.Nagiewiczusa i mjr.Szostakauskasa.

Najbardziej wszakże miłe mi będą wspomnienia, jakie wyniosłem ze spotkania się z najwyższymi czynnikami Państwa Litewskiego: P.Prezydentem Republiki A.Smetoną oraz ministrem Spr.Zagranicznych S.Lozoraitisem".

Ponadto prasa litewska zamieszcza w sprawie pobytu p.Prystora następujący komunikat Elty: Były polski prezes ministrów i obecny wiceprezes Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem płk.Aleksander Prystor, jak już donoszono, bawił w Litwie Niepodległej w sprawach charakteru osobistego. Korzystając ze swego pobytu w Kownie, p.A.Prystor złożył wizytę grzecznościową ministrom Spraw Wewnętrznych i Zagranicznych.

Pozatem 23 czerwca p.Prystor został przyjęty z wizytą grzecznościową u p.prezydenta Republiki, który zna osobiście p.Prystora z przedwojennych czasów wileńskich.-

Sprawa zamknięcia litewskiego tranzytu mięsa przez Niemcy. Prasa kowieńska /z 25.VI.1934/: Jak podają, Litwa w drodze dyplomatycznej zareaguje na zamknięcie litewskiego tranzytu mięsa przez Niemcy. O ile kroki dyplomatyczne nie pomogą, zgodnie z zawartą z Niemcami umową handlową, przekaże rząd litewski zatarg komisji arbitrażowej.

Podróż dziennikarza litewskiego do Polski. Prasa litewska /z 25.VI.1934/: Członek komitetu centr. partji ludowców i współpracownik dziennika "Liet.Zinios" p.C.Petrauskas w celach informacyjno-prasowych wyjechał do Wilna i Warszawy.-

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

"Rytas" o potrzebie kierowania tranzytu litewskiego przez Polskę. "Rytas" Nr.141 z 24.VI.1934 r.Streszczenie:

Zarządzenie Niemiec odnośnie zamknięcia litewskiego tranzytu mięsa jest dalszym ciągiem niemieckich represyj gospodarczych przeciwko Litwie, których nie usprawiedliwiają żadne względy ekonomiczne czy też sanitarne.

I. NAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ

K o n k u r s

Dokładny opis... Prasa kowieńska /z 25.VI.1934/ zamieszcza następujące stwierdzenie... Prasa p.A.Prystora, udzielone przedstawicielom prasy litewskiej w dniu wyjazdu z Kowna: "Przyjechałem tu w charakterze przywódcy... w czasie walki wojny agrarnej... W związku z tem stał moim wywołaniem w czasie ataku... Wycieczki, a których donosił niektóre dzienniki litewskie i są... niczem są zwykłym piósem fantazji... zaspokoje i inne życzenia... tu latami litwie, zwłaszcza Kowno: podmasz z tem samą... Tenże wdzięczny widokom litewskim... zwanym obu celów... wyjazdu miałem przyjemność osobistego podziękowania... litewskiem w czasie mej wizyty u Pana Ministra Spraw Wewnętrznych... Lit. Rozwójki.

Porównania między dawnym i obecnym Kownem... Kom. Litwie Litewskie w krótkim czasie od wojny światowej do... Kowalewski... tak historycznych, nielegitymnie rozbitej kultury i t.p. Na tym... skrawku wal. strony ogólnie, widać wagi dobitny, oświeca spo-... wiadające się urodzaje i ładnie utrzymane drzewa... Zdobnie Museum Wojakowskiego... tamod. Dwa razy byłem obecny na wieczernej uroczystości... nie chętni i na modlitwie za poległych... jest przez lawalidów wojakowskich... otacza się tu troskliwe pole... ztem Wojakowego oraz gorące wstępy intelektualnych... wziętą gorączką gen. Nędziszewicza i mjr. Szostakowskiego... najbardziej ważne niż mi będą wspomnienia... ze spotkania się z najwzrostem czynnikami... wydziałem Republiki A. Szostakowskiego... rozstrzygnięciem.

Ponadto prasa litewska zamieszcza w sprawie polityki p.Prystora... następujący komunikat Litwy... Prystora, ten już donosił, bawił w Litwie... charakteru... Prystora... i Zapanowania.

Wobec 25 czerwca p.Prystora został przyjęty z wizytą... gościową u p.prezidenta Republiki... z przedstawionych zasad wileńskich... Sprawa... VI.1934: Jak bodaj, Litwa w drodze dyplomatycznej... dyplomatyczne nie pomogą, zgodnie z zawartą z Niemcami... głowa, przekazuje rząd litewski... P o b r ó d z i e n i e k i e r t a i l i t e w s k i e g o d o... P o l s k i P r e s s L i t e w s k a /z 25.VI.1934/... partii... rozbitek w celach informacyjnych... Wzrost

II. ZAGADNIENIA DOMOWE

Wzrost... 25.VI.1934 r. Strona 1023

Polepszenie sytuacji sanitarnej Litwy jest owocem działalności krajowych weterynarzy, przeto wycofanie niemieckich fachowców /należy sobie życzyć, aby inni zbyteczni niemieccy fachowcy zostali również wycofani/ jest jedyną przysługą, jaką Trzecia Rzesza wyświadczyła dotąd Litwie.

Stosunki ekonomiczne z Litwą były dotąd korzystne dla Niemiec, gdyż bilans handlowy był aktywny na ich korzyść. O ile w ostatnich czasach aktywy zaczęły spadać, winne są temu same Niemcy, gdyż ze względów politycznych zaczęły stosować względem Litwy presję w dziedzinie ekonomicznej i tem samem zmniejszyły obrót towarów między Niemcami a Litwą.

Litewska akcja w Kraju Kłajpedzkim nie przypada Niemcom do gustu, ale, jako słuszną, musi być kontynuowana z niesłabnącą energią. O ile Kraju Kłajpedzkiego nie można rzucić na pastwę niemieckiego nacjonalizmu, to należy szukać wyjścia z tej sytuacji, jaką nowe ograniczenia niemieckie wytworzyły dla rolników litewskich.

Niemcy chwyciły się tych zarządzeń jedynie z tego powodu, że niestety, nie szukali dotąd Litwini poważnie innej drogi do Europy Zachodniej poza Niemcami. Zamknięcie tranzytu ma wartość realną dopiero, dopóki nie będą znali Litwini innej drogi na Zachód, jak przez Berlin. Tymczasem na Zachód prowadzi niejedna droga.

Jedyną poważną i imponującą samemu Berlinowi odpowiedź na jego bezprawny zakaz dadzą Litwini, gdy będą mogli dotrzeć ze swymi towarami na Zachód, omijając ich terytorjum.

Wydaje się, że towary litewskie możnaby wieźć tranzytem przez Łotwę - Polskę, korzystając czasowo z pomocy łotewskich biur ekspedycyjnych. Taka marszruta nie wpłynęłaby na podrożenie transportu towarów litewskich. Przewożąc towary na dłuższym odcinku kolei litewskich mieliby Litwini więcej pracy i zysku niż obecnie, gdy przewożą je w stronę Niemiec.

Tranzyt towarów przez Łotwę - Polskę można byłoby uporządkować bez żadnych specjalnych umów z Polską, nie poruszając całego kompleksu zagadnień stosunków polsko-litewskich, jak się niekiedy praktykuje obecnie z materiałem leśnym. Nie należy sądzić, że Polska mogłaby czynić w tym względzie specjalne trudności Litwie, gdyż nie może być w jej interesie wtrącać Litwę do sieci Niemiec, które swym nacjonalizmem niebezpieczne są również dla samej Polski.

Skierowanie tranzytu przez Łotwę - Polskę wyzwoliłoby litewską politykę od zbyt wielkiej zależności od względów ekonomicznych i pozwoliłoby jej swobodnie rozstrzygać zagadnienia polityczne, co z biegiem czasu mogłoby jedynie ułatwić odbudowę dobrych stosunków między Litwą a Polską.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

S p r a w a z a m k n i ę c i a "K l u b u P o l i t y c z n e g o" .Prasa kowieńska /z 25.VI.1934/:Zarząd zamkniętego "Klubu Politycznego" zaskarżył u władz wyższych uchwałę w sprawie zamknięcia Klubu. Zarząd prosi o uchylenie uchwały i zezwolenie Klubowi na wznowienie swej działalności.-

Z m i a n y p e r s o n a l n e .Prasa kowieńska /z 25.VI.1934/: Jak podaje Elta, litewski poseł i minister pełnomocny w Rydze p.Józef Urbszys zostaje odwołany do centrum i otrzymuje nominację na stanowisko dyrektora Departamentu Politycznego M.S.Zagr. P.Urbszys powróci do Kowna i przystąpi do wykonywania swych nowych obowiązków w połowie lipca.

Z rozporządzenia ministra Spr.Wewn. od dn.15 czerwca został mianowany naczelnikiem policji Marjampola i pow.marjampolskiego b. naczelnik policji w Szakach p.Adomaitis.-

D o k o ł a s p r a w y V o l d e m a r a s a .Prasa kowieńska /z 25.VI.1934/:Prof.Voldemaras, który został skazany na 12 lat ciężkiego więzienia nie skorzystał z przysługującego mu prawa złożenia skargi od wyroku. W związku z tem wyrok skazujący nabrał mocy.-

Jak podają, prof.Voldemarasowi, odbywającemu karę w więzieniu zostanie powierzone uporządkowanie biblioteki więziennej.-

